

УДК 631.151.61

**СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ**

О.В. МАРТИНОВА,

асистент кафедри менеджменту

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Найважливіша проблема будь-якого українського підприємства, що працює в ринкових умовах, – це проблема отримання ним достатньої кількості прибутку для забезпечення не лише його виживання, а й для забезпечення

безупинного розвитку. Ефективне вирішення цієї проблеми полягає у створенні і реалізації конкурентних переваг. Одним із шляхів для досягнення позитивного результату може бути правильно розроблена ефективна стратегія розвитку підприємства.

Проблеми стратегічного розвитку підприємств аграрного сектору досліджували такі науковці, як Саблук П.Т., Завадський Й.С., Гудзинський О.Д., Андрійчук В.Г. та інші. Метою даної статті є аналіз теоретичних проблем у визначенні стратегій для сільськогосподарських підприємств та внесення пропозицій щодо перспективних напрямків їх розвитку.

У світовій практиці виокремлюють три основних види стратегій розвитку підприємства: 1) стратегія зростання, яка відображає намір підприємства збільшувати обсяги продажу, прибутку, капіталовкладень; 2) стратегія стабілізації, яка характеризує прагнення підприємства зберегти досягнуті обсяги виробництва в умовах суттєвої нестабільності обсягів продажу й прибутку; 3) стратегія скорочення – оборонна стратегія в умовах глибокої кризи діяльності підприємства [1].

На нашу думку, перехідний процес формування аграрних підприємств у частини господарств як такий відбувся. Тепер у тих, хто вистояв у часи криз і має стабільні позитивні економічні показники своєї діяльності, виникає необхідність у розробці стратегії стабілізації та розвитку, а не лише стратегії виживання, як це відбувалося останні десятиліття. Звичайно, говорити про завершення кризи в аграрному секторі економіки України поки зарано, але все-таки для тих господарств, які хочуть у майбутньому збільшувати свої прибутки і розвиватися, постає питання формування стратегії розвитку.

У сучасних умовах розвитку економіки сільськогосподарські виробники стикаються з труднощами, пов'язаними з реалізацією своєї продукції за вигідними для них цінами, що суттєво погіршує економічні показники їх діяльності.

Причин тому є багато, це й бездіяльність держави щодо регулювання ринку сільськогосподарської продукції і як наслідок порушення міжгалузевих зв'язків, які б дозволили кожному економічному суб'єкту, пов'язаному з виробництвом, переробкою та реалізацією сільськогосподарської продукції, отримати належну йому частину прибутку [2].

Сільськогосподарським товаровиробникам варто розглянути можливість самостійно здійснювати переробку виробленої ними продукції на власних переробних виробництвах. Одним з варіантів стратегії розвитку аграрних господарств на даному етапі їх функціонування варто відмітити стратегію вертикальної інтеграції, реалізація якої дала б змогу господарствам покращити свої економічні показники й забезпечити зростання рівня прибутків.

Суть стратегії вертикальної інтеграції полягає в об'єднанні в межах одного підприємства технологічно відокремлених стадій виробництва. Це надасть сільськогосподарським підприємствам ряд вигід, основними з яких є можливість часткової диверсифікації сфери діяльності, зменшення сезонності

надходжень фінансових ресурсів у господарство протягом року, створення додаткових робочих місць, забезпечення отримання додаткового прибутку внаслідок наближення сільськогосподарського виробника до споживача через усунення однієї з ланок посередників між сільськогосподарським підприємством і споживачем [3].

Звичайно, існує і ряд проблем, які пов'язані з реалізацією даної стратегії. Основними з них є: необхідність значних фінансових затрат для налагодження на сільськогосподарських підприємствах цехів з переробки; оптимальне завантаження переробних виробництв власною сировиною; дотримання виробниками стандартів щодо виробленої продукції; проблеми зі збутом готової продукції; менша економічна ефективність таких цехів порівняно з великими переробними підприємствами [4].

Проте впровадження таких стратегій розвитку сільськогосподарських підприємств на даний час є виправданим, оскільки дасть змогу збільшити обсяги одержуваного прибутку, який можна буде направити на подальший розвиток господарства.

Сільськогосподарським підприємствам потрібно звернути увагу на можливість розширення своєї діяльності не лише за рахунок збільшення основної діяльності, а й за рахунок інтеграції у сферу переробки сільськогосподарської продукції. Україна отримає можливість поступово перетворитися з світового постачальника сільськогосподарської сировини, на постачальника продуктів харчування, забезпечить отримання більшої суми прибутків від зовнішньоекономічної діяльності, збільшить величину валютних надходжень у країну.

Література

1. Андрійчук В. Менеджмент: прийняття рішень і ризик. – К.: КНЕУ, 1998. – 314 с.
2. Губені Ю.Е. Стратегічні напрямки розвитку сільського господарства України // Економіка АПК. – 2006. – № 11. – С. 18-27
3. Гудзинський О.Д. Менеджмент у системі агробізнесу: навч. посіб. – К.: Урожай, 1994. – 237 с.
4. Саблук П.Т. Основні напрями розробки стратегічного розвитку АПК в Україні // Економіка АПК. – 2004. – № 12. – С. 3-15.